

листів у контракті, керівництво підприємства відзначить додаткові вигоди й переваги використання уніфікованих комунікацій.

Отже, упровадження уніфікованих комунікацій призведе до підвищення ефективності роботи працівників; зниження тимчасових втрат, пов'язаних із передаванням інформації; підвищення якості бізнес-комунікацій; оптимізації бізнес-процесів підприємств - суб'єктів ЗЕД.

Висновки

Розвиток електронних систем у бізнес-комунікації - це важливий та перспективний напрямок управління як макроекономічними та політико-економічними процесами, так і змінами мікроекономічного характеру на рівні підприємства. Електронні системи дозволяють вирішувати безліч проблем, зокрема й ті, що безпосередньо пов'язані з економічною вигодою від застосування сучасної технології.

Для того, щоб електронна система перетворилася на довгострокову конкурентну перевагу певного підприємства, необхідно розвивати всі складові його

корпоративної культури, а також забезпечити належний рівень кваліфікації персоналу та сучасного технічного забезпечення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс. - М. : ГУ ВШЭ, 2000. - 327 с.
2. Прайс М. Телевидение, телекоммуникации и переходный период: право, общество и национальная идентичность / М. Прайс. - М. : Изд-во Моск. ун-та, 2000. - 288 с.
3. Батченко Л. В. Комунікаційні процеси в міжнародному менеджменті / Л. В. Батченко, Є. С. Драгомірова. - Донецьк : ДонДУУ, 2010. - 123 с.
4. Доктрина інформаційної безпеки України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://ligazakon.ua>.
5. Genius: в Украине 11,3 млн пользователей интернета [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ain.ua/2011/02/03/41908/genius-3.
6. Почти 30 % украинских интернет-пользователей выходят в интернет с мобильного телефона [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ain.ua/2011.
7. Затяжной подъем // Телеком. - 2010. - № 3. - С. 18-21.

Y. Drahomirova, S. Oleynikova, I. Stepanova

THE TRENDS AND IMPLEMENTATION OF ELECTRONIC SYSTEMS IN BUSINESS COMMUNICATIONS

The article analyzes the business communications in the system impacts, the extent and dynamics of the telecommunication market of Ukraine, regional placement confidence in information sources and Internet resources and global total cost on information technologies. Were marked the results of implementation of the unified communications in entity of foreign economic activity.

Key words: business communications, Internet, unified communication, trends, implementation, entity of foreign economic activity.

© Є. Драгомірова, С. Олейнікова, І. Степанова
Надійшла до редакції 18.05.2011

УДК 330.342: 338.42

СТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: МЕХАНІЗМИ РЕГУЛЮВАННЯ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

ОКСАНА КАЛЬМУК,

кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії
Тернопільського національного економічного університету

У статті проаналізовано проблеми структурної перебудови національної економіки та причини гальмування розвитку низки галузей промисловості, обумовлені слабким захистом вітчизняного виробника та недоліками в інноваційній діяльності держави й економічних суб'єктів. Обґрунтовано необхідність збалансування попиту й пропозиції на основі використання не тільки суто адміністративних механізмів, але й ринкових важелів її реалізації.

Ключові слова: державне регулювання економіки, захист вітчизняного виробника, інноваційна діяльність, попит, пропозиція, ринкові важелі, структура національної економіки.

Постановка проблеми. Світова фінансово-економічна криза не могла не позначитися на стані української промисловості. Динамічне піднесення промис-

лового виробництва, що спостерігалось впродовж 1999-2007 років із середньорічним приростом у 10 %, припинилося. Обвальне скорочення виробництва

№ 4 (111) травень-червень 2011 р.

припало на останні місяці 2008 року, що серйозно скорегувало результати роботи галузі в цілому за рік.

Значною мірою різкий обвал виробництва можна пов'язати із серйозними прогалинами у вітчизняній промисловій політиці, зокрема з відсутністю практичних кроків з боку влади для досягнення задекларованих у програмних документах орієнтирів, із невиконанням накреслених показників, невідповідністю обраної моделі й інструментів масштабам поставлених цілей та завдань. Можна сказати, що в Україні промислова політика в її класичному розумінні взагалі відсутня [1]. Дії держави протягом 2005-2008 років мали яскраво виражені ознаки соціального популізму, а не економічного прагматизму. Зростання виробництва до 2008 року відбувалося не завдяки цілеспрямованим зусиллям влади, а забезпечувалося підприємствами за рахунок посиленої експлуатації наявних сировинних та матеріально-технічних ресурсів, із використанням застарілих технологій, без якісного оновлення виробничих фондів. Проблеми, що тривалий час накопичувались у реальному секторі економіки, наочно проявились й загострилися в період розгортання кризи. Отже, для забезпечення економічного розвитку постає необхідність структурної трансформації економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на актуальність проблеми структурної перебудови економіки, методологічні аспекти її реалізації досить обмежено аналізуються в економічній літературі. Учені розглядають головним чином окремі аспекти цієї проблеми, що розкривають або галузевий стан

структури економіки, або структурні процеси щодо інституціональної форми підприємств, або територіальні пропорції й економічні зв'язки між регіонами, включаючи й зовнішньоекономічні відносини [2-5]. Винятком є програма структурної перебудови економіки, розроблена в 1994 році Міністерством економіки України, а також комплексна програма соціально-економічного розвитку України, розроблена в 2004 році Інститутом стратегічних досліджень НАН України. Ці програми передбачають широкомасштабні структурні перебудови до 2015 року [6-7]. Але для їх реалізації мало що зроблено, так що проблема структурної перебудови економіки й механізмів такої перебудови залишається актуальною й практично значущою.

Метою дослідження є обґрунтування механізмів регулювання структурних трансформацій в економіці України.

Виклад основного матеріалу. З моменту розробки першої програми структурної перебудови економіки України пройшло понад 16 років. Її необхідність, на думку авторів, була пов'язана з тим, що "питома вага виробництва предметів споживання в загальному обсязі продукції промисловості в 1992 році становила лише 33 %, тоді як у країнах із розвинутою економікою цей показник досягав 50-60 %, мають місце "сировинна і напівфабрикатна спрямованість ринку...", у структурі експорту України ...машини та устаткування становлять тільки 10 %" [6].

У 1999 р. було розроблено другу програму структурної перебудови економіки [8]. Її особливість - практично повна відмова від цілей першої програми (табл. 1).

Таблиця 1. - Структура промисловості України, % [9, с. 108]

№ пп	Галузь	Роки			
		1990	2003	2005	2009
			перша програма	друга програма	
1	Електроенергетика	6,3	5,1	12	22,4
2	Паливна	16,5	16,9	11,3	6,7
3	Чорна металургія	23,2	16,6	18,7	17,5*
4	Кольорова металургія	1,5	1,3	1,6	
5	Хімічна і нафтохімічна	7,3	9,3	6,1	6,0
6	Машинобудування	16,4	17,9	16,6	10,6
7	Легка	5,7	8,8	1,9	0,9
8	Харчова	17,9	17,6	20,5	19,8
9	Інші	5,2	6,5	11,3	16,1
10	Разом	100	100	100	100

* Чорна і кольорова металургія.

Дані таблиці підтверджують, що цілей першої програми структурної перебудови економіки (перший етап - до 2005 року), які полягали в збільшенні питомої ваги машинобудування та легкої промисловості, не було досягнуто й у 2009 році. Навіть мав місце відхід від показників 1990 року. У другій програмі цілі було значно скорочено, особливо в легкій промисловості. Якщо врахувати, що ця програма розроблена в 1999 році, то видно, що її цілі було скореговано з урахуванням невдач у перебудові економіки, які мали місце до цього року.

Економічне зростання стимулюється проведенням відповідної промислової політики, яка завжди може бути охарактеризована певним рівнем селективності щодо економічних суб'єктів. Кожна модель промислової політики має власний рівень селективності, що визначається набором інструментів та засобів, які тим чи іншим чином впливають на перерозподіл фінансових ресурсів. Зокрема, для жорсткої ("вертикальної") політики рівень селективності найвищий, для м'якої ("го-

ризонтальної") - найнижчий. Селективні засоби стимулювання потребують більшої поінформованості щодо ситуації на ринку, а тому більш ризиковані. Вони до того ж є стимулом для присвоєння "бюрократичної" ренти, а тому чим вищий рівень невизначеності (або асиметрія інформації) і чим нижча якість бюрократії, тим слабша ефективність моделей промислової політики з найвищою селективністю [1].

Вибір ефективних засобів стимулювання розвитку з тим чи іншим рівнем селективності залежить, зокрема, і від якості інститутів у країні, оскільки загальновідомо, що найважливіші передумови зростання - це політична стабільність, надійність комплексу заходів примусу до виконання законів, високопрофесійність бюрократії, раціональний устрій адміністрування та наявність системи інфорсменту, що визначаються збалансованим функціонуванням інститутів влади й правосуддя. З якістю інститутів пов'язані можливості тих чи інших лобістських угруповань (політичних, регіональ-

них, бізнесових) впливати на вибір "режиму" селективності, при цьому результат лобіювання не завжди може збігатися з оптимальною для країни стратегією розвитку. Дослідники показують, що за рівносильних конкуруючих лобі та малих витрат на лобіювання вибір стратегії розвитку й напрямів стимулювання був би таким самим, як за відсутності лобістського впливу. Якщо ж фінансові можливості лобістів різні, то вибір сфер державної підтримки може створювати преференції не тим, хто міг би ними скористатися найефективніше з точки зору стратегічних інтересів країни.

Розділимо фактори, що впливають на динаміку та структуру економіки, на такі групи: експорт-імпорт і захист вітчизняного виробника, інновації та капіталовкладення, попит домашніх господарств та інші (ВПК тощо).

Експортоорієнтована модель економічного зростання, що реалізувалася в Україні протягом докризового періоду, забезпечувала відносно стабільний результат (крім 2005 та IV кв. 2008 року, коли спостерігалася значне падіння темпів економічного зростан-

ня) за рахунок сприятливої кон'юнктури зовнішніх товарних ринків. Поступове становлення неефективної моделі міжнародної спеціалізації супроводжувалося супутніми для неї негативними тенденціями - темпи зростання імпорту в Україні із серпня 2005 року почали випереджати експорт [3].

На стадії індустріалізації чи модернізації провідну роль відіграють інвестиційний імпорт і запозичення технологій. Це має потужний екстернальний ефект, адже відбувається накопичення знань і навичок, потрібних для створення чи реструктуризації власної промисловості. Найбільш сприятливою є та політика що стимулює інвестиційний імпорт різними засобами (низькі тарифи, податкові пільги та субсидії споживачам інвестиційного імпорту, завищений валютний курс тощо) і водночас обмежує імпорт промислової продукції кінцевого споживання. Динаміку частки експорту-імпорту товарів і послуг у загальному випуску за 1990-2009 роки подано в табл. 2.

Таблиця 2 . - Частка обсягів експорту-імпорту у випуску товарів і послуг, % [3]

№ пп	Галузь	РОКИ					
		1990		2001		2009	
		експорт	імпорт	експорт	імпорт	експорт	імпорт
1	Економіка в цілому	13,2	15,3	21,6	21,0	17,6	19,9
2	Харчова промисловість	14,0	8,5	12,0	7,7	13,1	7,9
3	Легка промисловість	10,0	42,0	49,5	68,6	33,9	34,1
4	Машинобудування	30,5	30,8	45,6	65,1	32,2	68,0

Дані таблиці доводять, що за означений період відношення випуску товарів і послуг із сумарним експортом-імпортом підвищилося приблизно в 1,5 раза, а потім дещо знизилось. Харчової промисловості нові віяння майже не торкнулися: частка експорту-імпорту у випуску галузі практично не змінилася. У легкій промисловості частка імпорту у випуску галузі за 1990-2009 роки зросла більш як у 1,5 раза, а потім різко знизилася. Це пов'язано зі значним обсягом імпортованої давальницької сировини (близько 2 млрд дол. на рік), вагому частку в якому становить легка промисловість. Також слід відзначити різкий ріст цього показника в машинобудуванні - у 2 рази.

Динаміка імпорту в цих галузях справляла істотний вплив на падіння обсягів їх виробництва, і природно, що їх питома вага в структурі промисловості зменшилася, тобто мало місце погіршення замість поліпшення. Чому це сталося? Уважаємо, що насамперед на це вплинули два фактори: низька конкурентоспроможність окремих галузей і надмірне відкриття кордонів для товарів, тобто слабкий захист вітчизняного виробника. Імпортозалежність, зумовлена слабкістю вітчизняної сировинної бази, продемонструвала пов'язані з нею ризики протягом кризового періоду через ефект переносу девальвації гривні на рівень цін [3].

Звідси випливають два основних способи боротьби з надлишковим імпортом:

- посилення захисту вітчизняного виробника через мита, квоти, дотації (субсидії), пільги, тобто протекціоністська політика;

- підвищення конкурентоспроможності шляхом реалізації інноваційних програм.

Мита і квоти. Цей спосіб захисту вітчизняного виробника найпростіший. Загальні принципи визначення мита на імпорт мають бути такими, щоб можна було або створити нові робочі місця за рахунок коштів від

мит, або забезпечити соціальні видатки по безробіттю на певний час. Але оскільки залежність між розміром мита та імпортом відома лише приблизно, то імпорт може виявитися більшим від бажаного. У цьому недолік мит. Квоти жорсткіші й точніше обмежують обсяг поставок, але прямо доходу в бюджет не забезпечують. У цьому їх головний недолік. Таким чином, до квотування слід удаватися якомога рідше. Складність визначення розмірів мит і квот полягає в необхідності узгодженого їх розрахунку на всі види продукції, яка ввозиться. Проте слід зазначити, що надмірний захист вітчизняного виробника шкідливий, оскільки зменшується можливість задоволення потреб населення та економіки в цілому.

Дотації. Нині вони широко використовуються, особливо у вугільній промисловості (приблизно 15 млрд грн на рік) і в сільському господарстві (близько 10 млрд грн). На нашу думку, їх слід виділяти тим підприємствам, у яких виробництво повністю не зупинене, але справа йде до згорання. Наприклад, багато цукрових заводів ліквідовано - їм дотації вже не потрібні. Відбудовувати їх немає сенсу, оскільки вони, скоріш за все, знову будуть неконкурентоспроможними. Доцільною є підтримка не всіх підприємств, які згорають, а тих, у яких додана вартість більша від 0, але прибуток від'ємний. Підприємства з від'ємною доданою вартістю мають бути закриті. Якщо ж потужності підприємства можна переналагодити на випуск іншої продукції, то виробництво старої слід згорнути без усяких дотацій. У тому випадку, коли можна забезпечити роботою робітників, які підлягають скороченню, підтримувати збиткові підприємства також є недоцільним.

Нульова ставка ПДВ. Нині експорт стимулюється саме таким чином. Але, стимулюючи експорт, тим самим стимулюється імпорт, оскільки експорт та імпорт між собою тісно пов'язані (табл. 3).

Таблиця 3. - Експорт-імпорт товарів і послуг (млрд дол.) [9, с. 254]

Показники	Роки											
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Експорт	16,5	15,2	18,1	19,8	22	27,3	38,3	40,1	45,5	58	66,9	39,7
Імпорт	6,1	13	15,1	17	18,5	24,4	31,1	38,9	48,7	66	85,5	45,4

Як видно з табл. 3, коефіцієнт кореляції між експортом-імпортом додатний і високий, він дорівнює 0,98. Зазначимо, що він відображає лише вартісну сторону справи, тоді як асортиментний (товарний) склад залежить від можливостей і потреб національної економіки - експорт становлять переважно сировинні напівфабрикати, імпорт - високотехнологічна продукція кінцевого споживання.

Слід звернути увагу ще на одну особливість застосування нульової ставки ПДВ: його відшкодовують в основному посередникам - малим підприємствам (трейдерам), а не виробникам. Крім того, стимулювання експорту веде до зростання внутрішніх цін, оскільки пропозиція продукції всередині країни знижується. Неодноразово з'являлися пропозиції щодо заміни ПДВ податком на продаж. Але це не кращий варіант, бо тоді оподатковуватиметься не тільки новостворена вартість, але й уречевлена праця.

Застосування нульової ставки ПДВ призводить до великих виплат відшкодування з бюджету. Тільки борг із заміщень нині становить 15 млрд грн. Виплата відшкодування ПДВ скорочує можливості підтримки вітчизняних виробників за допомогою дотацій.

Інновації. Робота з інноваціями має бути зосереджена не тільки в центральних органах влади. Значну роль у цій справі мають відіграти фінансово-промислові групи, транснаціональні компанії, оскільки розробка нових технологій, як правило, не під силу одній людині або невеликому колективу. Звичайно, успіхів в інноваціях досягають великі фірми (корпорації), у яких є і кадри, і техніка, і фінансові можливості. Л. Федулова в цьому зв'язку зазначає: поки що в Україні не завер-

шилася корпоратизація, тобто формування великих науково-виробничих структур [5] - необхідної умови організації ефективної інноваційної діяльності. Цю думку підтримує відомий російський економіст С. Губанов: "Країні потрібні потужні вітчизняні ТНК, здатні слугувати рушійною силою неоіндустріалізації" [10]. Дослідження Фонду Кауфмана показало, що саме в епоху криз, рецесій та застоїв було утворено переважну кількість найбільших компаній США. Серед них, наприклад, "Microsoft", "Disney", "McDonald's", "Johnson & Johnson" та ін. Очевидно, і нам слід йти цим шляхом тепер, у кризовий час. Так, на нашу думку, цілком обґрунтованими є пропозиції в цьому напрямі в галузі авіації, викладені в статті Д. Прейгера [4]. Їх реалізація дасть змогу поступово поліпшити структуру економіки й справдити надії, які на неї покладаються.

Монополія. Процесам координації та зосередження сил у ТНК перешкоджає діяльність Антимонопольного комітету (АМК), національних комісій із регулювання енергетики, зв'язку та інших антимонопольних організацій. Їх було створено з урахуванням того, що монополії можуть підняти ціни, якщо над ними не буде нагляду. Але в дійсності ціна і за умов монополії, і за умов вільного ринку визначається балансом попиту і пропозиції. Якщо монополія підніме ціну вище, ніж ціна ринкової рівноваги, то вона втратить сумарний прибуток через зменшення обсягів виробництва, які не будуть компенсовані зростанням ціни [11].

Капіталовкладення. Успіх у реалізації інновацій істотно залежить від капіталовкладень та ефективності їх застосування. Динаміка капіталовкладень показана в табл. 4.

Таблиця 4. - Інвестиції в основний капітал (капіталовкладення - КВ) [12]

Показники	Роки									
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
КВ (млрд грн)	33	37	51	76	93	125	189	233	152	
КВ (% до 1991 р.)	38	42	55	70	71	85	110	135	88	
Іноземні КВ (млрд грн)	1,4	2,2	2,9	2,8	5,4	5,1	7,3	8,1	8,2	

Різке (триразове) скорочення капіталовкладень до 1997 року, з урахуванням їх значного обсягу в складі кінцевої продукції (близько 30%), також сприяло значному падінню виробництва. У 2007-2008 роках капіталовкладення перевищили показники 1991 року, однак уже в 2009 році цей показник свідчив про спад інвестицій в основний капітал. При цьому іноземні інвестиції становили 5-8% від загальних капіталовкладень.

Цілі першої програми структурної перебудови економіки (1-й етап - до 2005 р.), які полягали в збільшенні питомої ваги машинобудування й особливо легкої промисловості, не тільки не були досягнуті (навіть до 2007 року), але й відбувся відхід від показників 1990 року. У другій програмі цілі було помірковано знижено.

Основна причина невдач убачається в низькій конкурентоспроможності й слабкому захисті вітчизняного виробника, у різкій диференціації доходів населення (падінні загальної попиту домашніх господарств).

Причина слабого захисту вітчизняного виробника - недостатні розміри мит і квот, відсутність їх взаємозв'язаних розрахунків і, як наслідок, значне зростання

імпорту окремих товарів. Цей недолік необхідно усунути в першу чергу, оскільки це легше здійснити і є надія на хороший ефект. Дотації слід надавати в розрахунок не на одиницю виробленої продукції, а на часткове покриття збитків підприємств. Виробництва, які не забезпечують додатної доданої вартості, слід закрити. Для зменшення невиправданого імпорту треба відмовитися від нульової ставки ПДВ для експорту. Від пільг окремим виробникам слід відмовитися повністю, замінивши їх у необхідних випадках дотаціями збитковим підприємствам, які потребують згортання роботи.

Висновки

1. Україна як і інші пострадянські країни, на жаль, не зважила на необхідність урахувувати стадійність у формуванні й проведенні промислової політики. Перебуваючи на стадії модернізації економіки, тобто на початковій стадії, вона взялася реформувати промисловість, використовуючи інструментарій, притаманний для останньої стадії - стадії розвинутого ринку. Такий механізм структурної перебудови економіки в змозі

використовувати сьогодні лише розвинуті країни Західної Європи та Північної Америки (США, Канада).

2. Деякі дослідники відкидають фактор стадійності розвитку на пострадянському просторі. Їхні рекомендації (зокрема, вироблені не без тиску західних експертів) зводяться до беззаперечного запозичення нинішнього інструментарію розвинутих країн.

3. Перебудовування національної економіки має чітко визначитися з ціллю структурних трансформацій, а також послідовно враховувати національні особливості й сучасний рівень розвитку національної економіки України. У механізмах регулювання структурних трансформацій національної економіки необхідно сполучати адміністративні й ринкові важелі її реалізації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кіндзерський Ю. Економічний розвиток і трансформація промислової політики у світі: Уроки для України / Ю. Кіндзерський // Економіка України. - 2010. - № 3. - С. 4-16.
2. Нікітін С. І. Методологія дослідження первинної структурної ланки суспільного виробництва. Корпорація / С. І. Нікітін // Схід. - 2011. - № 2 (109). - С. 48-52.
3. Волощенко Л. Ю. Зовнішній сектор економіки України: уро-

ки для посткризового періоду / Л. Ю. Волощенко // Економіка і прогнозування. - К., 2010. - С. 61-73.

4. Прейгер Д. Стан і проблеми розвитку авіаційної галузі України / Д. Прейгер // Економіка України. - 2009. - № 6. - С. 4-20.

5. Федуллова Л. Тенденції розвитку високотехнологічного сектора економіки України / Л. Федуллова // Економіст. - 2009. - № 1. - С. 8-12.

6. Структурна перебудова економіки України. Основні напрями та пріоритети. - К. : НДІЕ Мінекономіки України, 1994. - 109 с.

7. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 роки) "Шляхом Європейської інтеграції" / [авт. кол. : А. С. Гальчинський, В. М. Геєць та ін.]. - К. : ІВЦ Держкомстату України, 2004. - 416 с.

8. Врублевский В. Структурная перестройка экономики реальный шаг в рынок / В. Врублевский, Н. Якубовский // Деловая Украина. - 22.01.1999 г.

9. Статистичний щорічник України за 2009 рік / [за ред. О. Г. Осауленка]. - К. : Державне підприємство "Інформаційно-аналітичне агентство", 2010. - 568 с.

10. Губанов С. Императив общегосударственных интересов / С. Губанов // Економіст. - 2009. - № 4. - С. 3-8.

11. Архангельський Ю. Чи є шкода від монополії? / Ю. Архангельський // Економіка України. - 2006. - № 11. - С. 62-69.

12. Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

О. Kalmuk

THE STRUCTURE REORGANIZATION OF ECONOMICS OF UKRAINE: MECHANISMS OF REGULATION OF STRUCTURE TRANSFORMATIONS

In article consider the problems of national economics structure reorganization and reasons braking of row industry branches, condition by weak protection of national producers and shortages in innovation activities of State and economy subjects. Grounded the necessity of balance of demand and propose not only by administrative mechanisms but marketing instruments realization it.

Key words: State regulation economics, protection of national producer, innovation activities, demand, propose, marketing instruments, national economics structure.

© О. Кальмук

Надійшла до редакції 21.04.2011

УДК 336.012.23:334.716

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ СТІЙКІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

МАРИНА КРАВЧЕНКО,

асистент кафедри економічної теорії

Приазовського державного технічного університету, м. Маріуполь

У статті розкрито сутність управління фінансовою стійкістю підприємства, визначено об'єкт, суб'єкт, мету, завдання, функції та принципи такого управління, узагальнено критерії ефективності управління фінансовою стійкістю підприємства за сферами діяльності.

Ключові слова: фінансова стійкість, промислове підприємство, управління фінансовою стійкістю, концептуальні основи.

Постановка проблеми. У процесі циклічної діяльності підприємства, постійного кругообігу його капіталу відбуваються зміни в структурі джерел формування коштів (власних і позикових) і в структурі активів (оборотних і необоротних). У результаті динамічного

розвитку в умовах ринкової економіки фінансовий стан підприємства, зокрема його фінансова стійкість, зазнає певних коливань, які слід відстежувати, прогнозувати, виявляти зони ризику й не допускати розвиток кризових явищ завдяки збалансуванню доходної і вит-

№ 4 (111) травень-червень 2011 р.